

smátíðindi innanoyggja

Veiðan undir Føroyum økt

Føroysk skip hava munandi meira undir Føroyum fyrstu triggjar mánaðarnar í ár enn í fjør. Tilsamans hava tey veitt eini 11.500 pund í ráfiski undir Føroyum fyrsta ársfjórðingin, og tað er 4.000 tons meira enn í fjør.

Í fjør var veiðan nakað javnt býtt millum teir triggjar mánaðarnar, meðan nógv mest hevur verið veitt í mars mánaða í ár. Í ár hava eisini fleiri føroysk skip roynt undir Føroyum enn í fjør. Uppi í teimum 11.500 tonsunum er fiskurin, sum garnaskipini hava saltað, umborð.

160.000 pund

Fjalshamar var í vikuni á Klaksvík og landaði 160.000 pund av linufiski undan Íslandi. 80.000 pund av veiðuni var hýsa.

Málið beint í landsstýrið

Uppskotið frá framburðsflokkinum um at áleggja landsstýrinum at taka upp lán uppá 75 milj. kr. til kreppuhjálps er sent landsstýrinum til viðgerðar eftir tilmæli frá einum meiriluta í figgjarnevndini, sum fekk málið til viðgerðar.

Byggja út í Vestmanna og á Eiði

Fyrst í hesum mánaðinum varð farið undir at útbyggja flakavirkini í Vestmanna og á Eiði við tilbygningum. Utbyggingin í Vestmanna um-

fatar ein tilbygning, sum skal nýtast til flakavirki. Eftir ætlanini skal virkið verða klárt at taka í nýtslu 1. desember. Byggingin er ein liður í einum stórra projekti, sum ætlanin er at fremja. Tann fyrsti parturin er mettur til at kosta út ímóti 4 milj. kr. Alt projektið er mett til at kosta 8 milj. kr.

800.000 kr. meiri í minstuløn

Í fjør vórðu goldnar 800.000 kr. meiri í minstuløn enn árið fyri. Tá vórðu goldnar 2,9 milj. kr. ímóti 2,1 milj. kr. í 1973.

Ljósmastrarnar klárar

Ljósmastrarnar í Gundadali, sum eru settar kring tann gamla fótbóltsvøllin, verða væntandi tiknar í nýtslu um nakrar dagar.

Upprunliga var ætlanin, at tær skuldu takast í nýtslu í farna mánaða ella 1. apríl, men ætlanin helt ikki orsakað av tí vánaliga veðrinum, sum var. Eisini vórðu fleiri herverk gjørd á mastrarnar, áðrenn tær vórðu reistar.

Ljósmastrarnar eru seks í tali, og hvør teirra er 23 metrar høg. Tá ljós verður lagt yvir vøllin, verður roknað við, at hann kann brúkast 35—40% meiri enn higartil.

Avreiddu í Vági

Nakrir smábátar avreiddu til Polarfrost í Vági í farnu viku. Teir bestu komu upp í 5 sentnarar. Teir stóru bátarnir vóru úti aftur mikudagin.

Liðugur seint í summar

Nýggj fótbóltsvøllurin, sum verður bygdur niðan fyri svimjihylin í Havn, verður liðugur einaferð seint í summar ella út móti heysti, sigur formaðurin í stadionnevnd Tórshavnar býráðs, Leivur Johannesen. Vøllurin verður tó ikki tikin í nýtslu fyrr enn

næsta ár. Í sambandi við nýggja vøllin skal byggjast eitt áskoðaraskýli vestan fyri vøllin, sum skal rúma 1500 áskoðarum. Haraftrat skal gerast ein toiletbygningur og eitt parkeringspláss.

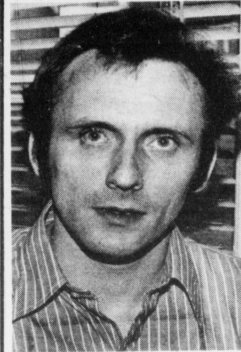
Tað ljóðar, at stadionnevndin umhugsar at fara undir bygging av svimjihøll í Gundadali, og at arbeiðið verður við málinum nú.

Nýggi vøllurin í Gundadali

Skúlin og samfelagið

Í dag:

Eyður Joensen

Tað mundi ivaleyst vera mangur við mær sum hevði stórar vónir til ta drúgvu fundarð, sum Fróðskaparsetrið skipaði fyri tíðliga í heyst undir einum so áhugaverdum heiti sum »skúlin og samfelagið«, tí aftaná tøgnum um hetta mál í mong, mong ár vóru menn fyri einum tveimum árum síðani farnir í holt við at skriva og tjakast um skúla-spurningar. Greinarnar og orðaskiftið er við tíðini vaksandi, og tey, sum hava tikið lut í orðaskiftinum eru skilafólk við sera fjølbroyttum baksýni, næmingar, advokatar, stjórar, magistarar o.s.f.r., men bert heilt fá skúlafolk og -mærkunnugt eingin politikkar.

Minnst meg rætt, høvdu tey øll grein í sinum máli, hvør í sinum lagi. Tað sum írestaði til tess at gera verkið fullført var at fáa eitt verunligt frukttagott orðaskifti í lag, at samansjóða tey ymisk sjónarmiðini og at fáa eitt sindur meira greiði á sambandinum millum samfelag og skúla, eitt evni, sum, soleiðis sum okkara demokratiska samfelagsskipan er háttað, altíð vil vera sera flokt, margtáttað og terskylt. Kanska vart tú eitt sindur í ørviti av prátinum og skrivningini um skúlskap - framkomnu sjónarmiðini vóru jú so ymisk - og tiskil frøddi tú teg helst við mær um, at hægsti lærustovnur okkara [Fróðskaparsetrið] nú víðgerði fundarð tók stig til at fáa skil á hurlivsanum: »skúlin og samfelagið«.

Trúliga sótu vit so har úti í nýggju hølunum á Debussartrøð, hóskeveld aftaná hóskeveld, men hvussu skarst? Hvussu mikið visari gjørdist tú? Og hvat fekt tú í veruleikanum burturúr? Jú, rætt skal vera rætt, eg fór einki kveldið av stað til fánýtis. Eitt kveldið fekk eg t.d. at vita nær fyrsti almúgskúlin var vígdur í Føroyum, nær tvøtámenn fingi preliminarkeið og um rúgvuna av nevndum, sum í lotuni sita og arbeiðið við framtíðar skúlaætlanum.

Eitt annað kveldið rann tað upp fyri mær, hvat nálaurega ein skuldi ígjøgnum fyrri at rokka til forjættaða landinum HF. Og uppafur eitt annað kveldið fann eg útav, at fáu studentar Fróðskaparsetursins helst ikki, sum áður hugsað, vóru heimsins dýrastu studentar, men at nakað av skattapeningi føroyinga eisini vóru nýttir til visindaligt kann-ingararbeiði. Soleiðis kundi ein hildið fram við at reksa upp (nyttugt) innlit, sum ein fekk í, hvat fer fram innan skúlavirksemi í Føroyum. Og eina reinmeinta tøk skulu teir, sum skipaðu fyrri, eiga, alt var sera greitt og væl skiljandi borið fram frá teirra síðu.

Men aftur til aðalspurningin. Fundarðin bar jú heitið »skúlin og samfelagið«. Hvussu nær komu vit í veruleikanum inn á henda spurning? Jú, vit fingi

sum áður sagt frá innlit í eina rúgvu av spurningum, meira ella minni tekniskum, men hvussu við aðalkjarnuni í spurninginum um víðurskiptini millum skúlan og samfelagið? Hvat vilja føroyingar við skúlanum, hvørja uppgávu hevur skúlin í Føroyum, hvat miða vit ímóti við skúlanum, og hevur føroyska samfelagið yvirhøvur nakað skúla-ligt stavnahald? Hvat hesum aðalspurningi víðvikur varð málið sum hundur um heitan greyt, og tað hóast fleiri høvu vóru til veruligt orðaskifti.

Formaður lærarafelagsins var soleiðis í sinum tætti inni á spurninginum. Hann nevndi, at fólkaskúlin sjálvsagt skuldi vera fólksins skúli, at skúlin er ein funktión av og í samfelagnum, og at útviklingur skúlans tí mátti vera merktur av ynski samfelagsins. Hann segði tað kanska ikki beinleiðis, men so sum eg skilti hann, mátti ein spurningur um, hvat vit vilja við skúlanum fyrst verða svaraður við einum spurningi um, hvat føroyska fólk vil við føroyska samfelagnum — og í hesum sambandi eftirlýsti hann, sum rimuligt er, eitt orðaskifti millum teir, sum hava veruliga valdið (Føroya lögting) um skúla-mál. Formaður lærarafelagsins næm í veruleikanum við kjarnuna í spurninginum »skúlin og samfelagið«. Fáur ónti honum aftur, hægstu embættismenn skúlans demonstreraðu við tøgnum, og teir, sum skuldu sitið inni við tí veruliga valdinum (politikararnir) vóru ikki við á fundinum.

Eitt annað kveldið varð høvi at reisa spurningar, og skilagóður maður setti fram greiðar og eftir minum tykki eisini høgiskar spurningar um endamálið Fróðskaparsetursins víðvikjandi visindaligari granskning og undirvísing. Nú veit eg ikki, hvussu nært ella fjart skeggið er hokuni har, men í hvussu er rodnauð fleiri av nærmastu gubbum setursins langt upp í hárrótturnar. Svárið, hann og fundarfólk

fekk, var rættuliga einkisigandi og í hvussu so er merkt av at traðkað varð nóg so nær eyrum líktornum.

Seinasta kveldið skuldi vera samandrættur og orðaskifti. Vit fingi ein samandrætt og eina álvarsama áminning frá praktiserandi skúlamanni um, at tað hevði bráðskund at fáa í lag eina føroyska skúlastýrisskipanarlóg tí vandi var fyri at »korthúsið« rapaði, men orðaskifti (sum ætlað var) varð av ongum.

Annaðhvørt fundarðin var væleydnað ella miseydnað, má hin einstaki luttakarinn gera av við sær sjálvum. Fyri meg var hon bæði/og. Eg fekk nógva vita, sum eg ikki visti fyrr, eisini at tað er torført at spæla við opnum kortum, tá hokuskegg og eym líktorn eru við í myndini, men ikki minst var fundarðin mær ein staðfesting av einum djúpum varðhuga av, hvussu torført tað er at handfara skúla-viðurskipti í einum demokratiskum samfelagi.

Skúlin verður vanliga hildin at vera eitt amboð hjá samfelagnum til tess at ala upp komandi ættarlið til at virka og trivast í nútíðar og framtíðar samfelagnum. Samfelagið skuldi sostatt havt eitt ávist endamál við skúlskapini sínum. Í samfeløgum við stábilum einaræði er stavnahaldið oftast greitt og einfalt. Ein greið og fóst samfelagsskipan ber í sær greiða skúlskipan. Øðrvísi er í demokratínum, har skúlskapurin hvat stavnahaldi víðvikur skal laga seg eftir fleiri samfelagsbólum. Endamálið myndar sjálvsagt fyrst og fremst ynski meirilutans, men demokratið býður júst at tikið verður rimuligt hensyn til minnilutarnar. Tí verður stavnahald skúlans í demokratínum oftast eitt kompromis, so útvatnað og veikt orðað (sum t.d. galdandi skúlaendamálsgræin), at teir, sum uppalingina hava um hendi (t.d. lærarar) hava ilt við at hóma kósina og kanska hjálpast við at stýra, sum teir finna best. (Í hesum liggur í veruleikanum ein vandi fyri demokratið og rættarsamfelagið).

Skúlastýrisskipanarlógir vera — góðar ella ringar, greiðar ella ógreiðar — í seinasta enda til-eignaðar og samtyktar av fólkavaldi politikkarunum. So kann ein sjálvandi seta sær tann spurning, hvat skil hava teir á slíkum? Ahugin fyri skúlamálum tykkist millum føroyskar politikkarar sum heild ikki at hava verið stóru at døma eftir tí á-grýtni, teir tæy seinastu 20 áriní hava vist á hesum øki. Í veruleikanum hava skúla-lógir ikki havt stórt øðrvísi lagnu á Føroya lögtingi enn aðrar danskarkunngerðir og reglugerðir um t.d. deyðarevsing, friðing av fróknum og salamandum o.s.f.r., t.v.s. sjaskaðar ígjøgnum úttan nakran maler, einmælt víðtiknar